

Framtidens utbildning i Norden

-

konkurrens och samverkan i en globaliserad värld

Hallå Norden
19 november

Jan Hylén

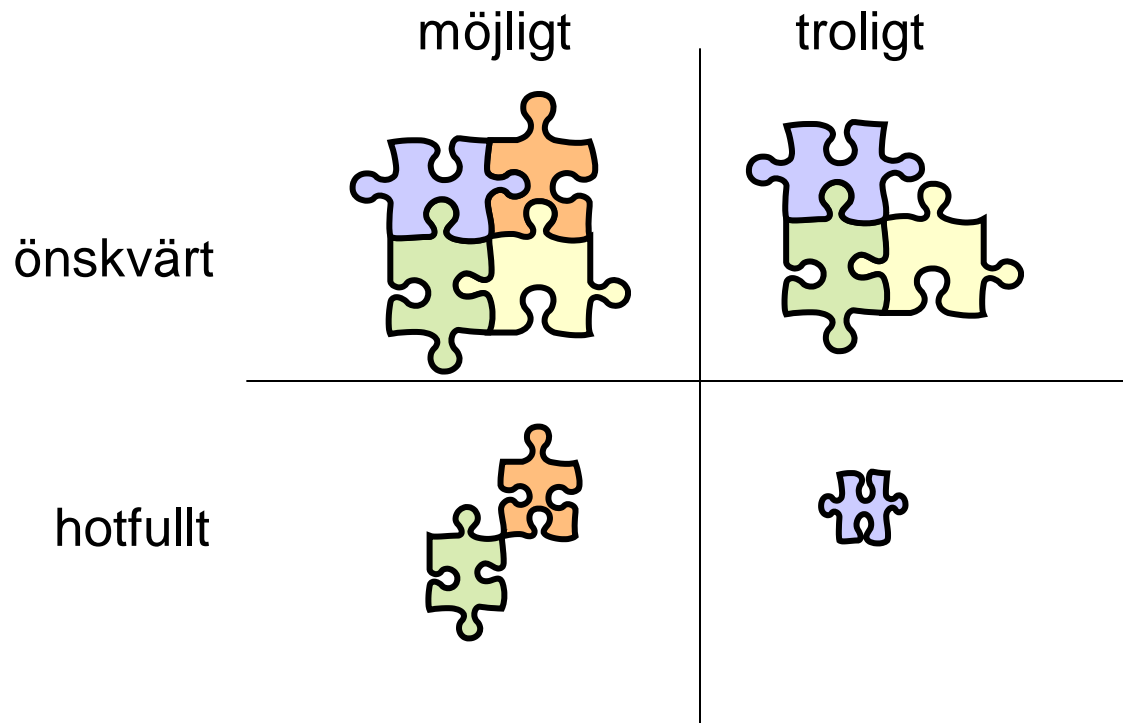
Frågeställningar

- Hur ser framtidens utbildning ut i Norden om 10-15 år?
- Vilka utmaningar står våra utbildningssystem inför?
- Vad säger framtidsforskare, myndigheter och organisationer?
- Vi granskade ca 100 rapporter för att få svar

Megatrender och frågeställningar

1. Globaliseringens inverkan
 2. Demografiska förändringar
 3. Den tekniska utvecklingens påverkan
 4. Förändrad statlig styrning
 5. Ökad individualism
- Ökat intresse för miljöfrågor, ökad nätverksorganisering, fragmentiserad ungdomskultur saknas i materialet

Fokus i de drygt 100 rapporterna

Slutsatser (1)

- Globaliseringen den dominerande drivkraften:
 - men den är ofta vagt beskriven
- Vi går mot ökad konkurrens inom utbildning och forskning:
 - nationellt och internationellt
 - mellan institutioner
 - mellan individer
- Många tror på ökad samverkan med näringslivet
 - vissa nöjda med detta, andra fruktar det

Slutsatser (2)

- Viktigt med ökad ekonomisk och organisatorisk frihet för universiteten
 - Mer samarbete med näringslivet
 - Skattelättnader för donationer
- Många tror att skolan går mot ökad mångfald och ökad segregation
 - Mångfald: pedagogisk, kulturell och social - ökade skillnader i resultat
 - Ökat inslag av privat finansiering

Slutsatser (3)

- Utbildningarna måste stimulera kreativitet och innovation
 - Men hur ser sådana utbildningar ut?
 - Diskussionen rör oftare PISA och andra sätt att testa ”traditionella” kunskaper
- Nordisk utbildningsmodell
 - Offentlig finansiering, offentligt utförande
 - Ett sammanhållet och ”inkluderande” skolsystem
- ~~Den ”nordiska utbildningsmodellen” är inte ifrågasatt~~

ökad
ekonomisk
frihet

ökad konkurrens

MARKNADSLOGIK DOMINERAR TÄNKANDET OM FRAMTIDENS UTBILDNING

satsa mer
på
talangerna

samverkan
med
näringslivet

Andra observationer

- Sällan någon systematisk analys av påverkansfaktorer eller trender
- Ovanligt att värdera hur troliga olika framtidsbilder är - oavsett om de är önskvärda eller hotfulla
- Ett starkt genomslag av nu:et i bilden av framtiden

Vad saknas i materialet?

- Demografiska frågor diskuteras sällan - trots stora pensionsavgångar och åldrande samhälle
- Miljöfrågorna saknas
- Folkbildningen är osynlig i materialet - trots mycket prat om livslångt lärande
- Värderingsfrågor diskuteras inte - trots mer mångkulturellt samhälle

Rekommendationer (1)

- Fler nordiska framtidsstudier eftersom utmaningarna och målen är relativt lika
- Jobba med scenariometodik: det ger systematik och hjälper mot invanda tanke-spår
- Utbildningssystemen måste matcha den nya ekonomins utmaningar:
 - Hjälper PISA, TIMSS, PIRLS och PIAC oss att möta den nya ekonomins utmaningar?
 - Bör marknadslogiken styra även utbildningen?

Rekommendationer (2)

- Försök attrahera ungdomar och arbetskraft - risk för dragkamp om unga begåvningar inom EU
- Stimulera till ökat livslångt lärande - dra nytta av folkbildningens kunnande
- Mer offentlig-privat samverkan - ger ökad förståelse för varandras behov och särart

Tack för er uppmärksamhet!

Jan Hylén

jan.hylen@metamatrix.se